

Göteborgs Stad

Stadsbyggnadskontoret

Samrådsredogörelse

Utfärdat: 2019-03-29
Diarienummer: 0698/16

Karin Slättberg
Telefon: 031-368 17 32
E-post: karin.slattberg@sbk.goteborg.se

Program för Backaplan inom stadsdelarna Backa, Kvillebäcken, Tuve, Lundby, Tingstads- vassen och Lundbyvassen i Göteborg

Samrådsredogörelse

Handläggning

Byggnadsnämnden beslöt den 28 augusti 2018 att genomföra samråd för programmet. Förslaget har sänts för yttrande under tiden 5 september 2018 – 16 oktober 2018.

Planförslaget har skickats ut enligt bifogad lista över samrådsrets.

Samrådsmöte för allmänheten hölls på SDF Lundby 27 september 2018. Möten för information med tillfälle till dialog har hållits med berörda fastighetsägare såväl inför samråd, under och efter samrådstiden.

Förslaget har under samma tid varit tillgängligt på stadsbyggnadskontoret, på stadsdelsbiblioteket i Lundby samt Älvrummet. Förslaget finns även tillgängligt på Göteborgs Stads hemsida: www.goteborg.se/planochbyggprojekt.

Sammanfattning

Inkomna yttranden är i huvudsak positiva till programmets innehåll. Den största invändningen gäller de ekonomiska möjligheterna att genomföra en utbyggnad av området enligt programförslaget.

Kontoret har bedömt att programmet justeras i enlighet med den ekonomiska förstudien, som genomförts parallellt med programmet.

Framförda synpunkter har i övrigt till stor del kunnat beaktas genom mindre ändringar i programhandlingarna.

En sammanställning av synpunkter i samtliga yttranden har överlämnats till fastighetskontoret, trafikkontoret, fastighetsägare och berörda konsulter för kännedom och eventuellt beaktande vid fortsatt arbete enligt programmet med detaljplaner och deras genomförande.

Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets kommentarer

Inkomna synpunkter har sammanfattats nedan. Personnamn anges inte. Synpunkterna finns i sin helhet på stadsbyggnadskontoret.

Kommunala nämnder och bolag m.fl.

1. Business Region Göteborg (BRG)

BRG är generellt mycket positiv till att Backaplan omvandlas till en attraktiv blandstad. BRG bedömer att denna omvandling kommer att gynna Göteborg och Göteborgsregionen då regionens kärna kommer att förtätas. BRG anser följande:

- Det behövs en plan för omlokalisering av verksamheter som trängs undan.
- Det är viktigt att planera för flexibla verksamhetslokaler, med tanke på digital handel mm.
- Planera för transporter dygnet om – varuleverans mm – även under byggtiden.
- Parkeringstalet för handel är för lågt med hänsyn till tillgänglighet.
- Bygg ut kollektivtrafikstråk och knutpunkter plus annan service för ökad attraktivitet för kontor.
- Det är viktigt med kopplingar till verksamhetsområden i övriga Hisingen, Frihamnen och City.
- Det finns goda förutsättningar att etablera hotell på Backaplan.

Kommentar:

Programmets intention är att befintliga verksamheter som inte är störande skall ges möjlighet att finnas kvar. Detta är i första hand en fråga för fastighetsägarna i området. Befintliga störande verksamheter och nödvändiga åtgärder kommer att utredas närmare och hanteras i kommande detaljplanearbete.

Angående parkering, utgår programmet från de av Byggnadsnämnden beslutade riktlinjerna för mobilitet och parkering (2018-02-06).

Detaljplan för centrumbebyggelse inom Backaplan kommer att ge möjlighet till att pröva etablering av hotell.

2. Fastighetsnämnden

Nämnden anser att programmet är strategiskt viktigt för att komma vidare med utvecklingen av Backaplan. Fastighetskontoret bedömer att förslaget på ett föredömligt sätt har löst de kommunala behoven såväl på sikt som under de kommande etapperna av utbyggnaden.

Programmet kan tillstyrkas under förutsättning av att de synpunkter som framförs inom den ekonomiska förstudien beaktas.

Kommentar:

Programkarta och textinnehåll förändras i enlighet med resultatet i den ekonomiska förstudien. Återstår kompletterande utredning om markmiljö och kostnadsberäkning av saneringsbehov.

3. Förskolenämnden

Nämnden är positiv till att förskolorna byggs ut i takt med bostäderna så att de finns på plats när de första barnen flyttar in. Nämnden ifrågasätter Älvstadens riktlinjer med beräkning 0,4 barn per lägenhet, då befintligt underskott av förskoleplatserna i stadsdelen

Lundby beräknas öka fram till 2022. Med tanke på underskottet, är den praxis som används med 0,5 barn per lägenhet att föredra.

Nämnden anser att Boverkets allmänna råd om friyta för lek och utevistelser och Göteborgs stads Ramprogram för förskola och skola skall följas. Programmet bör ange hur stor friyta per barn som är avsedd för förskola. Det är viktigt att under planeringsarbetet säkerställa robusta lösningar för drift och underhåll anpassat för delad användning av lokaler och utemiljöer. Juridiska ansvarsfrågor behöver utredas exempelvis mot tredje man.

Vid placeringen och utformningen av förskolans friyta behöver hänsyn tas till sol- och skuggförhållanden samt till varierande terräng- och vegetationsförhållanden. Placering av förskolelokalerna behöver vara utifrån en god planering där närhet till hårt trafikerade vägar och leder med farligt gods undviks. Hur buller från trafik och byggarbetsplatserna kommer att påverka inne- och utemiljön behöver utredas i fortsatt arbete med programmet.

Vägar från och till förskolelokalerna måste vara säkra för barn, personal och vårdnadshavarna särskilt med tanke på att området kommer att vara en byggarbetsplats under lång tid. Förskolans verksamhet genererar många transporter av varor. Därför är det viktigt att ta hänsyn till det vid planeringen av trafikflöden kring förskolorna.

Kommentar:

Programmets utformning utgår från stadens gällande riktvärden för social service och att varje delområde tar ansvar för att täcka det behov som aktuell utbyggnadsetapp genererar.

Programmets förslag om tillgång på friytor och samnyttjandegrad i Backaplansområdet utgår från Boverkets riktlinjer och Älvstadens planeringsförutsättningar. Detta har legat till grund för en förvaltningsgemensam avvägning för att nå både kvalitet och kostnadseffektivitet. Enligt Färdplanen skall möjligheten att samnyttja friytor för förskola och skola med parker/grönytor prövas vid all planering. Den totala friytan per barn i Backaplan är, med något undantag, 35 kv m per barn.

4. Grundskolenämnden

Nämnden är positiv till att grundskolan byggs ut i takt med bostäderna så att den finns på plats när de första barnen flyttar in.

Nämnden är positiv till att lokalerna och skolgårdarna i den täta staden är tillgängliga för allmänheten utanför skoltid. Samnyttjansgraden är högre ju tätare stadsområdet är och ju högre kvalitet platserna har. Det är viktigt att under planeringsarbetet säkerställa robusta lösningar för drift och underhåll anpassat för delad användning av lokaler och utemiljöer. Juridiska ansvarsfrågor behöver utredas exempelvis mot tredje man. Nämnden önskar i första hand tillräckligt stora, samlade skolgårdar intill skolorna. För att kunna schemalägga en effektiv skoldag där alla barn kan och vill vara ute på rasterna behöver skolgårdarna och skolans miljöer för rast och utomhusaktiviteter finnas samlade och i direkt anslutning undervisningslokalerna.

Kommentar:

Programmets förslag om tillgång på friytor och samnyttjandegrad i Backaplansområdet utgår från Boverkets riktlinjer och Älvstadens planeringsförutsättningar. Detta har legat till grund för en förvaltningsgemensam avvägning för att nå både kvalitet och kostnadseffektivitet. Enligt Färdplanen skall möjligheten att samnyttja friytor för förskola och

skola med parker/grönytor prövas vid all planering. Den totala friytan per barn i Backaplan är, med något undantag, 35 kv m per barn.

5. Göteborgs Energi AB med dotterbolag

Bolaget framför följande synpunkter:

- Elnät: Planstöd behövs i kommande detaljplaner för transformatorstationer och ledningar i området. Göteborg Energi Nät AB pekar på vikten av höjdsättning av stationslägen för säker eldrift.
- Fjärrvärme: Ingen erinran.
- Fjärrkyla: Plats för temporär kylcentral, ca 10 x 15 m i eller nära etapp 1.
- Gas: Hänsyn krävs till befintliga gasledningar enligt till yttrandet bifogad karta.
- Fiber: Hänsyn krävs till befintligt ledningsnät, Goth Net AB vill delta i kommande projektering för att tillgodose behov av fibertjänster.

Kommentar:

Frågan om plats för en temporär kylcentral hanteras lämpligen genom ansökan om ett tidsbegränsat bygglov.

6. Göteborgs Hamn AB

Bolaget pekar på vikten av att påverkan på riksintresset för kommunikation (Lundbyleden) belyses i det fortsatta planarbetet och att eventuella åtgärder som behövs för att säkerställa godstransporternas framkomlighet görs innan exploateringen genomförs.

Kommentar:

Lundbyledens funktion behandlas i Åtgärdsvalstudie för Lundbyleden i Trafikverkets regi, där pågående stadsutveckling betraktas som en förutsättning för åtgärdsval.

7. Idrotts och föreningsnämnden

Nämnden är positiv till programförslaget i sin helhet. Nämnden understryker vikten av fortsatta utredningar om idrottshall och ytor för fysisk aktivitet inom och i anslutning till programområdet. Kopplingarna mellan grönområden och kopplingen till utomhusaktiviteter och egen träning för alla i anslutning till idrottshall och skola är viktiga, och då särskilt en koppling som möjliggör ett fritt och öppet gång- och cykelvägsflöde längs Kvilbäcken och fram till Generatorsplan med två fotbollsplaner i norr. Upprustning av Generatorsplan kommer att aktualiseras i förvaltningens kommande investeringsnominering, liksom att investeringsunderlag för en större idrottshall kommer att inarbetas i nämndens investeringsnominering för perioden 2020–2023. Mindre idrottshallar för de två F-3-skolor som finns inom programområdet inkluderas i respektive skolenhet.

Kommentar:

Programmet är kompletterat med koppling upp mot Generatorsplan.

8. Kretslopp och vatten

Kretslopp och vattennämnden anser att programmet behöver redovisa i vilka kommande detaljplaner som det ska göras plats för återvinningsstationer (sid 25). Det är inte möjligt att placera dessa inomhus av tekniska skäl. FNI, fastighetsnära insamling är endast ett krav gällande förpackningar och tidningar. Nämnden har även synpunkter om ekonomi och genomförbarhet med avseende på gatubredder och behovet av ett helhetsgrepp för utbyggnad av nya ledningar och ledningsflyttar och önskar fortsatt dialog om fortsättningen av programmet pga tekniska och ekonomiska osäkerheter.

Kommentar:

Inom ramen för uppdraget i Älvstaden att hitta nya innovativa lösningar kommer ett arbete att startas i samband med Detaljplan 2 för att hitta alternativ för lokalisering av

återvinningsstationer inom kvartersbebyggelse. Marken är för dyr för fristående anläggningar.

Frågan om ledningsflytt har behandlats på en övergripande nivå i den ekonomiska förstudien som Fastighetskontoret har gjort parallellt med programmet, där Kretslopp och vatten har ingått i arbetsgruppen och haft möjlighet att yttra sig till Fastighetskontoret. Målet är att i så hög grad som möjligt kunna låta ledningar ligga kvar i befintligt läge. Pumpstation för dagvatten har utgått då behovet inte finns kvar när Backavägen, med dess dagvattenledningar, kommer att ligga kvar i befintligt läge.

9. Kulturnämnden

Kulturnämnden framför att Backaplan är en viktig pusselbit för att knyta ihop staden över älven och Kulturhuset vid Hjalmar Brantingsplatsen blir en av de mest centrala kulturnoderna. Nämnden ser mycket positivt på att ett Kulturhus planeras och får ett centralt läge i den nya stadsdelen.

Ett arbete pågår med att ta fram en kulturplan för Backaplan som syftar till att konkretisera Göteborgs Stads kulturprogram (antaget av kommunfullmäktige 2013) och bland annat förverkliga tillgång till ytor för platsskapande initiativ och temporära installationer.

Nämnden önskar att fortsatt arbete tar hänsyn till industrihistoriska byggnader vid Kvillebäcken, att Bult- och Nagelfabrikens byggnader bör skyddas genom planbestämmelser, att platsen för Backabrandskatastrofen lyfts fram med omsorg i kommande planering, att hänsyn krävs till två befintliga fornlämningar, en vägvisarsten och en gränssten, att befintlig bebyggelse bör dokumenteras i lämplig grad innan rivning och att utvecklingen bör anpassas till möjlighet för temporära installationer.

Kommentar:

Programhandlingen kommer att uppdateras med uppgifter om placering av nämnda fornlämningar. Frågan om temporära installationer är inte en planfråga.

10. Lantmäterimyndigheten

Lantmäterimyndigheten har i nuläget inga synpunkter på förslaget.

11. Lokalförvaltningen

Lokalförvaltningen hänvisar till Göteborgs stads "Ramprogram för skola förskola" och formuleringen där att stadsbyggnadskontoret i arbete med ny detaljplan för bostadsområden bör avsätta tillräckligt stor yta för allmänt ändamål med generell byggrätt så att kommunen kan agera flexibelt och långsiktigt för att kunna svara mot det kommunala servicebehovet. Förvaltningen önskar också att man följer Boverkets rekommendationer vid placering och anordnande av friytor för lek och utevistelse vid förskolor och skolor.

För att detta ska fungera menar förvaltningen att merparten av ytan behöver förläggas nära byggnaden för verksamheten. Att verksamheten ska transportera sig till andra ytor utanför verksamheten som parker eller liknande ska undvikas och tillräcklig yta ska anordnas nära verksamheten. Denna yta ska kunna användas av andra invånare/allmänheten efter verksamhetens stängning på vardagar och på helger hela dagen. Buller och luftkvalitet ska inte påverka hälsan för personal och barn i stadens lokaler.

Kommentar:

Programmets förslag om tillgång på friytor och samnyttjandegrad i Backaplansområdet utgår från Boverkets riktlinjer och Älvstadens planeringsförutsättningar. Detta har legat

till grund för en förvaltningsgemensam avvägning för att nå både kvalitet och kostnads-effektivitet. Enligt Färdplanen skall möjligheten att samnyttja friytor för förskola och skola med parker/grönytor prövas vid all planering. Den totala friytan per barn i Backaplan är, med något undantag, 35 kv m per barn.

12. Miljö och klimatnämnden

Miljö- och klimatnämnden kan inte ta ställning till de delar av förslaget som omfattar byggnation av skolor och bostäder på nedlagd deponi eftersom det inte är klarlagt att detta kan genomföras. I övrigt tillstyrker nämnden fortsatt planarbete under förutsättning att förvaltningens synpunkter beaktas. Synpunkterna är som följer:

- En samordnad fördjupad riskbedömning avseende förorenade områden bör göras för hela Backaplansområdet.
- Framtida tåg- och spårvagnstrafik bör beaktas i de bullerutredningar som görs i detaljplaneskedena.
- Förtydliga underlag för bedömning om lämplig grad av samutnyttjade friytor.
- Beakta eventuella konflikter som kan uppstå mellan boende och skolor - hänsyn till ljudmiljön även inne på gården när området planeras.
- Det behöver formuleras ett tydligt arbetssätt för att hantera miljö kvalitetsnormer för vattenkvalitet (MKN) i kommande detaljplaner, så att fosforbelastningen till Kvillebäcken kan minska så mycket som möjligt.

Kommentar:

En fördjupad utredning av föroreningssituationen och saneringsbehovet med avseende på deponin tas fram. Kompletterande utredningar om markmiljön, bullerstörningar och MKN för vattenkvalitet kommer att tas fram i kommande arbete med detaljplaner.

Programmets förslag om tillgång på friytor och samnyttjandegrad i Backaplansområdet utgår från Boverkets riktlinjer och Älvstadens planeringsförutsättningar. Detta har legat till grund för en förvaltningsgemensam avvägning för att nå både kvalitet och kostnads-effektivitet. Enligt Färdplanen skall möjligheten att samnyttja friytor för förskola och skola med parker/grönytor prövas vid all planering. Den totala friytan per barn i Backaplan är, med något undantag, 35 kv m per barn.

13. Parkeringsbolaget

Bolagets övergripande synpunkt är att frågan om lokalisering av parkeringsanläggningar är av så strategisk betydelse för hållbar mobilitet att den behöver förtydligas och förklaras ytterligare. Bolaget anser att programhandlingen bör utökas med ett avsnitt som beskriver principer och strategier för hur parkering, kollektivtrafik och mobilitetstjänster bör planeras för att gemensamt skapa goda förutsättningar för att nå målet om en hög andel hållbart resande.

Kommentar:

Till grund för programmet ligger stadens trafikstrategi och de av Byggnadsnämnden beslutade riktlinjerna för mobilitet och parkering (2018-02-06). Parkeringarna är förlagda med infart från Deltavägen för att minska störningarna på spårväg i Backavägen samt att Backavägen skall bli en bra handelsgata. Principer och strategier för parkering i relation till kollektivtrafik, möjligheter till samnyttjande och konkreta förslag till mobilitetstjänster har analyserats och presenterats i den parkerings- och mobilitetsutredning, som ingår i samrådshandlingarna.

Programmet ger viktigt underlag till planering av framtida kollektivtrafik, men kan inte styra fullt ut. Se även kommentar till 26. Västtrafik

14. Park- och naturnämnden

Nämnden anser att programmet ger goda möjligheter att skapa en väl fungerande blandstad med hög täthet av boende och verksamma, där offentliga platser har ett stort värde. Nämnden har följande synpunkter, som man vill ska beaktas i kommande detaljplanering:

- Studera mängden allmän plats per person som idag enbart är beräknad utifrån antalet boende, inte arbetande, människor.
- Minst två stycken större offentliga lekplatser behövs. Dessa ska placeras på de mest strategiska platserna inom programområdet för god tillgänglighet.
- Beakta de ekonomiska konsekvenserna för drift, se på fördelning av ansvar mellan berörda förvaltningar utifrån samnyttjandegrad. Beakta även slitage.
- Planera för gårdar med möjlighet till genomgång för att minska avstånd/öka tillgänglighet för gångtrafikanter.
- Studera gestaltning av stadsdelsparken och Kvillebäckens omgivning närmare med hänsyn till även knölnatens behov.
- Studera/utred dagvattenlösningar vidare.
- Beakta resultat av genomförd naturvärdesinventering och bedöm konsekvenser för ev. naturvärden. Lägg sociala studier och naturvärdesinventering samt behovsbedömningen till grund för kompensationsutredningar.

Kommentar:

Arbetstagare och boende förväntas kunna samnyttja samma parkyta, då de mestadels använder parken vid olika tidpunkter på dygnet och i veckan. Ekonomiska och juridiska frågor om genomförande, drift och underhåll är inga planfrågor.

15. Stadsdelsnämnden Lundby

Nämnden ser positivt på utvecklingen av en tätare blandstad och programmet som på ett förtjänstfullt sätt lyft fram och gjort plats för viktiga värden och funktioner vilket nämnden ser ge goda möjligheter för att socialt hållbara miljöer ska växa fram. Nämnden anser att det är viktigt att kraftsamla resurser och genom hela processen ha ett fokus på de mål och kvalitéer som programmet vill uppnå – yta för offentlig service, friytor, gårdar. Arbetet på Västra Backaplan bör vila på samma principer som övriga programmet.

Kvilleparken är ett positivt inslag, där det är viktigt att bibehålla yta, studera kvaliteter, forma samnyttjandeytorna och komplettera med konst och kultur. För Aktiv Urban Grönska (AUG)-stråket, understryker nämnden att trygghetsfrågan och rekreationsvärdet beaktas. Nämnden ser samtidigt en fara i att de samnyttjade gårdsytorna för f-3 skolor inte blir brukbara som kompensatorisk yta, då risken är stor att det blir en barriär av vägar i olika utbyggnadsetapper.

Nämnden önskar mer rum för föreningsliv och fritt kulturliv (mellan 800-1500 kvm per 10 000 invånare). Udda butiker, Kvillebäcken och Actionhallen menar nämnden skapar identitet, där en ny plats för Actionhallen behöver sökas centralt. Man lyfter fortsatt arbete med kulturplan och fortsatt samverkan med stadsdelsförvaltningen för att möjliggöra för resurssvaga, kulturella och ideella verksamheter.

En ytterligare synpunkt är behovet av att arbeta för minskad barriäreffekt av Hjalmar Brantingsgatan. Långängen är tills vidare koppling till Wieselgrensplatsen för gående och cyklister, vilket inte är belyst i programmet.

Nämnden lyfter ett antal frågor för kommande detaljplanearbete:

- Arbeta aktivt för socialt blandade boendeformer (större lägenheter, olika upplåtelseformer)
- Viktigt att 4-9 skolan tas med i DP 2.
- Det behövs preliminärt två stycken BMSS i detaljplan 3 och två BMSS i detaljplan 4 – siffran kan komma att ändras
- Detaljplanearbetet behöver fokusera på tillgång på solljus och att motverka ”baksideskaraktärer”.
- Fortsätt arbetet med social- och barnkonsekvensanalys
- Utgå från det befintliga verksamheterna vid utveckling av mötesplatser.
- Viktigt med fotgängarperspektivet i kommande detaljplanearbete.
- Hållplatsläget i de nordvästra delarna bör studeras ytterligare för att vara bra utifrån ungas perspektiv.

Kommentar:

Frågor om bostadsbehov kommer att ligga till grund fortsatt detaljplanering, där lägenhetsfördelningen kan komma att regleras. Behov av särskilt boende, såsom äldreboende och boende med särskild service skall täckas in av kommande utbyggnad i fortsatt samverkan mellan lokalsekretariatet och fastighetsägarna.

4-9 skolan kommer att tas med i DP 2.

Angående samnyttjande av grönytor, se kommentar till 3. Förskolenämndens yttrande.

En strategi som föreskrivs i programmet är att förbereda bottenvåningarna med lokaler för verksamhet och offentlig service längs huvudgator. Planeringen kan bidra med att tillgodose tillgången av lokalyta i bottenvåningar, så att visst överskott i förhållande till efterfrågan uppstår. Frågor om variation i upplåtelseformer och boendekostnader/lokalhyror är viktiga för socialt blandad stad men kan inte regleras enligt plan- och bygglagen utan kräver andra åtgärder.

16. Stadsdelsnämnden Norra Hisingen

Stadsdelsnämnden anser att utbyggnadsprogrammet för Backaplan är gediget och väl utrett i bred samverkan med myndigheter, fastighetsägare och verksamma i området. Projektet har arbetat med medborgarinflytande och nämnden menar att de sociala konsekvenserna av förslaget är väl analyserade.

Stadsdelsnämnden hänvisar till tidigare yttranden över DP för Gator i Backaplan samt över Trafikverkets samråd gällande ombyggnad av Lundbyleden. Man uppmanar till vaksamhet på risk för gentrifiering/undanträngning och att detta behöver ske i samverkan mellan staden och fastighetsägare. Nämnden lyfter också behovet av att närmare studera kopplingar mellan Backaplan och omgivande områden Brunnsbo, samt Tuve och Aröd/Lillhagen, kopplingar till Arödsberget i nordost, Flunsåsparken, Hisingsparken och Keillers park i väst och den planerade Jubileumsparken i Frihamnen i söder, framförallt Arödsberget. Frågor som ställs inför kommande detaljplanearbete är:

- utbyggnadsordning och etapputbyggnad Brunnsbo station- övriga Backaplan för tillgänglighet och trygghet kring stationen
- behov av pendelparkering vid Brunnsbo station, åtminstone temporärt.

Kommentar:

Kopplingar mellan Backaplan och Frihamnen/omgivande områden kommer inte att studeras närmare inom ramen för program för Backaplan, utan görs i ett särskilt arbete samt inom Genomförandestudien för Hjalmar Brantingsstråket.

17. Stadsdelsnämnden Västra Hisingen

Stadsdelsnämnden tillstyrker programmet och framför vikten av att kopplingen till Biskopsgården belyses i det fortsatta arbetet i pågående samarbete mellan stadsdelsförvaltningarna. Det är viktigt att programarbetet för Backaplan och program för Biskopsgården "talar" med varandra, så att inte två parallella stadsdelar byggs upp. Önskemål om att Backaplan även har dialog med invånarna i Biskopsgården som underlag för fortsatt arbete.

Kommentar:

Kontoret kallar till möte mellan de två programområdena.

18. Trafiknämnden

Nämnden är positiv till programmet. Det visar på ett strukturerat sätt hur området kan bidra till att öka det hållbara resandet. Det är också positivt att ett samlat grepp tas kring programmets ekonomiska genomförbarhet. Nämnden framför följande synpunkter:

- Utbyggnadsordningen för områdets gator kommer ske i etapper och behöver fortsätta att studeras för att minska behovet av tillfälliga lösningar och samtidigt vara genomförbara. Detta styr avgränsning av kommande detaljplaner. Utbyggnadsplaneringen är även viktig för att inte försvåra kringliggande projekt.
- Föreslagen dagvattenhanteringen med ett stort antal mindre dagvattenanläggningar blir dyr att genomföra och underhålla och en mer storskalig lösning behöver tas fram.
- Backavägen söderut behöver studeras närmare, då den blir viktig för gående, cyklande och kollektivtrafik, har också potential för ett stort stadsliv med mycket människor som därför kan behöva prioriteras framför transportslagens framkomlighet på denna begränsade del av gatan.
- Studera koppling över Kvillebäcken "tvärs över" Leråkersmotet närmare, kan behövas något större lokalgata för god koppling åt nordväst.
- Deltavägen bör på sikt förlängas över Hjalmar Brantingsgatan och kopplas ihop med Herkulesgatan för att på ett tydligare sätt koppla området över Hjalmar Brantingsgatan
- Citybusstråket som är planerat att förläggas i Swedenborgsgatan ner till Kvilleplatsen, och sedan vidare i gatan norr om Swedenborgsgatan bör flyttas och istället vika av söderut på Deltavägen efter Kvilleplatsen. Ett större kollektivtrafikanspråk medför krav på utformning. Även pendelcykelstråket bör förläggas längs nämnda citybusstråk.
- Utformning och utbyggnad av AUG-stråket kräver samarbete mellan trafikkontoret och park- och naturförvaltningen.
- Viktigt med koppling Frihamnen-Backaplan för cykel.
- I detaljplanearbetet, behöver programmets intentioner vad gäller bilparkering och mobilitetslösningar komma med.
- GFS Hjalmar Brantingsstråket kan medföra ytanspråk för området i söder och påverka koppling Backaplan-Frihamnen.

I bilaga finns följande protokollsanteckning (S); Placering av parkeringsanläggningar för bil spelar stor roll för trafikflödena i planen, och får en betydelsefull påverkan på tillgängligheten till handeln, särskilt i ett läge i staden som Backaplan. Det är viktigt att arbeta vidare med olika typer av parkerings- och mobilitetslösningar, men vi ser att parkeringstalen i den fortsatta planeringen, särskilt gällande handel, behöver vara i högre spannet, Handel max, för att bibehålla god tillgänglighet i ett större upptagningsområde, såvida inte synnerligen goda skäl finns för sänkning av p-talen.

Kommentar:

Buss och pendelcykelstråk förläggs söderut på Deltavägen efter Kvilleplatsen. Frågan om en alternativ lösning för dagvattenhantering utreds i samverkan mellan SBK, TK, PonF och Kretslopp och vatten, så att en hållbar principlösning finns inför godkännande av programmet.

Den ekonomiska förstudien som har gjorts av Fastighetskontoret för att säkra programmet genomförbarhet, utgår ifrån att de byggrätter som illustrerats schematiskt i samrådsförslaget av programmet söder om Hjalmar Brantingsstråket kan nyttjas.

Fastighetskontoret arbetar med utbyggnadsordningen.

19. Älvstrandens utvecklings AB (ÄUAB)

ÄUAB är positiva till programmet, men vill lyfta fram tre frågor;

- Kopplingarna mellan delområdena Frihamnen och Backaplan är viktiga.
- Behövs en gymnasieskola i Backaplan? Planeras för en för 900 elever i Frihamnen.
- Fortsätt arbeta med vad som är identitetsbärande i den sociala och fysiska strukturen. Vilka ekonomiska investeringar kräver detta och vilka målkonflikter finns mellan bevarande och utveckling?

Kommentar:

Enligt Färdplanen behövs inget gymnasium på Backaplan, varför detta utgår ur programmet.

Statliga och regionala myndigheter m.fl.**20. Luftfartsverket**

Ingen erinran.

21. Länsstyrelsen

Länsstyrelsen ser i stort programmet som ett gott underlag för efterföljande planering. Länsstyrelsen framför följande synpunkter:

Prövningsgrunder enligt 11 kap 10 § Plan- och bygglagen

- Luftkvalitet: Länsstyrelsen ser risk för överskridande av normen för kvävedioxid längs med Lillhagsvägen, Hjalmar Brantingsgatan, Minelundsvägen, Tuvevägen och Gustav Daléngsgatan och att det kan vara aktuellt med luftutredningar även utmed Deltavägen och Backavägen, beroende på trafikmängd och utformning.
- MKN-vatten: I kommande detaljplaner behöver man titta på varje planområdes förutsättningar och möjligheter att så långt som möjligt nå riktvärdena för MKN-vatten. T ex handlar det om hur Kvillebäckens stränder utformas.
- Strandskydd: Länsstyrelsen anser att strandskyddet skall ligga kvar på allmän plats för park och natur, även på parkeringar och liknande ytor.
- Trafikbuller: Länsstyrelsen ser det som mindre lämpligt med bostäder i direkt anslutning till framförallt Lundbyleden. Förutom biltrafik bör även spårväg samt järnvägstrafik beaktas i bullerutredningarna i kommande detaljplaner.

- Störande verksamheter: Det kan krävas andra avstånd eller åtgärder än vad som har blivit angivna i rapporten om störande verksamheter, eftersom enbart generella avstånd har använts. Viktigt att kunna redovisa bullernivåer (även lågfrekvent) från de verksamheter som ska samexistera med bostäder och skolor.
- Luktstörningar: Utsläpp av bl.a. lösningsmedel samt utsläpp från transporter behöver kartläggas mer noggrant för de verksamheter som eventuellt ska finnas kvar och samexistera med bostäder och/eller skolor.
- Förorenade områden: Föroreningssituationen och riskerna för människors hälsa behöver redas ut och beskrivas inför kommande detaljplaner. En riskbedömning bör visa hur mycket utfyllnad med rena massor ovan färdig mark som behövs för att markmiljöåtgärderna ska nå en godtagbar nivå. Man behöver också säkerställa att man kan genomföra de saneringsåtgärder som krävs.
- Farligt gods: Utöver Lundbyleden och Hamnbanan, så är även Bohusbanan utpekad som primär transportled för farligt gods. Minelundsvägen och kommande Kvilleleden är sekundära transportleder för farligt gods. Riskfrågan ska hanteras om ny bebyggelse planeras inom 150 meter från dessa vägar och järnvägar.
Länsstyrelsen är tveksam till placeringen av förskolan i den nordöstra delen av programområdet, med hänsyn till placeringen mot Kvilleleden.
- Översvämningsrisk: I arbetet med kommande detaljplaner måste åtgärder för att klara risker för översvämning och effekterna av skyfall säkerställas på ett lämpligt sätt. Om staden i kommande detaljplaner blir tvungen att göra åtgärder utanför planområdet, bör detta ske med utgångspunkt i Boverkets tillsynsvägledning från februari 2018.
- Geotekniska förutsättningar: Stabilitets- och erosionsförhållanden på båda sidor om Kvillebäcken behöver redas ut mer inför kommande detaljplanarbete, både utifrån hur det ser ut idag och framtida, planerade förändringar.

Råd enligt Plan- och bygglagen och Miljöbalken

- Naturmiljö: Knölnaten har en större förekomst i Kvillebäcken än vad utredningar tidigare har visat. Skötselplan med ansvarsfördelning för knölnate och kantzonen bör ingå i kommande detaljplaner.
De biotopsskyddade alléer som finns i området bör identifieras och bevaras så långt det är möjligt. Eventuella ingrepp kan kräva biotopsskyddsdispens.
- Vatten: i kommande detaljplaner behöver staden se till att tillräckligt stora ytor finns för fördröjning och rening av dagvatten i enlighet med Göteborgs stads målvärden.
I kommande detaljplaner bör samråd ske med dikningsföretaget för Kvillebäcken.
- Trafik: I fortsatt planering av Backaplan bör genomförandet av utbyggnadstakten anpassas med trafikomläggningsarbetet av Lundbyleden, Brantingsmotet och Ringömotet.
- Social hållbarhet och bebyggelsestruktur: Trygga och lättillgängliga skolvägar för barn är viktigt då skolor planeras i samma områden som handel och verksamheter.

- Koppling till miljömålen: Miljökvalitetsmålet ”levande sjöar och vattendrag” har stor relevans i programmet med anledning av Kvillebäckens sträckning genom området.
- Behovsbedömning: Länsstyrelsen bedömer ”ej betydande miljöpåverkan (BMP)” med nu kända förutsättningar.

Kommentar:

Prövningsgrunder enligt 11 kap 10 § Plan- och bygglagen

Frågor om luftkvalitet, miljökvalitetsnormer för vatten, buller, störande verksamheter och luktstörningar kommer att utredas vidare, därvid skall utgångspunkten vara framtida trafikflöden.

Förutsättningarna att bibehålla strandskyddet kommer att studeras i kommande arbete med respektive detaljplan. Strandzonen är redan idag till största delen redan ianspråkstagen mark. På allmän plats utgör strandskyddet ett hinder för utveckling och platsbygge.

Föroreningssituationen kommer att utredas ytterligare inför godkännande av programmet med syfte att ha en tydlig bild av saneringsbehovet och kostnader för sanering på allmän plats. Mer detaljerad utredning av föroreningssituationen kommer att ske inom arbetet med kommande detaljplaner. Utredning av markmiljö på kvartersmark åligger respektive fastighetsägare.

Programmet kompletteras med uppgift om farligt godsleder. Illustrationskartan ändras med avseende på placering av förskolan vid Kvilleleden.

Boverkets tillsynsvägledning och krav på garantier för utredning och säkerställande av översvämningsskydd kommer att beaktas i detaljplanering.

Råd enligt Plan- och bygglagen och Miljöbalken

Programmet kommer att uppdateras med det som är relevant ur naturvärdesinventeringen inkl. knölnateinventeringen.

Programmet ses över med avseende på uppgiften om grundvattenförekomsten.

22. Statens geotekniska institut

Staten geotekniska institut har uttryckt följande behov av komplettering;

- en mer detaljerad redovisning av förutsättningarna för stabilitetsberäkningarna och de bedömningar som ligger till grund för den.
- en tydligare redovisning av den jordmodell som använts för stabilitetsberäkningarna.
- tydligare redovisning av om åtgärd för översvämningsskydd ingår i den föreslagna nya höjdsättningen av området.
- ett utvecklat resonemang om risken för upplyft och påverkan på möjligheter att använda lättfyllning i beräknade stabilitetssektioner.

23. Svenska Kraftnät

Ingen erinran.

24. Trafikverket

Trafikverket ser positivt på att parkering i huvudsak placeras längs Deltavägen då detta gör användning av Kvillemotet mer attraktivt än Leråkersmotet. Trafikverket ser även positivt på kommunens intentioner att ansätta låga parkeringstal, då detta kan vara en del i uppfyllnad av de trafikpolitiska målen.

Om vägkopplingen (vägförlängningen Deltavägen-Leråkersmotet) öppnas upp måste analyser visa att detta är möjligt. Leråkersmotet och Brantingsmotet bör detaljstuderas vidare för att inte generera trafikproblem på Lundbyleden.

Trafikverket vill veta hur Lundbyleden påverkas av exploateringen. Går det inte att visa i programhandlingen bör en påverkansanalys göras i senare skede. Trafikverket vill i detaljplaneskedena ta del av hur staden vill styra biltrafikalstringen till angivna siffror och av trafikanalyserna som gjordes till programmet.

Lundbyleden bör vara utpekad som farligt godsled förbi programområdet. Trafikverket anser att avståndet mot Lundbyleden och bebyggelsen är kort och att det kan krävas åtgärder för att klaras. Det transporteras också farligt gods på Bohusbanan och detta bör ingå i stadens riskbedömning.

Sträckning och hållplatslägen för metrobussystemet är inte beslutade och utformningen kan komma att ändras eller justeras. Åtgärdsvalstudie (ÅVS) Metrobuss beräknas klar i kvartal 4 2019. Metrobuss kan göra att barriärer stärks och det blir svårare att få till stråk mot Ringön, Frihamnen och Brunnsbo.

Kommentar:

Programhandlingen kompletteras med avseende på farligt godsleder och förtydligande om påverkan på Lundbyleden, trafikled av riksintresse.

Rapporten Trafikanalys Backaplan redovisar de antaganden och metoder som ligger till grund för trafikanalyserna. Trafikberäkningarna i programmet utgår ifrån en för olika trafikslag målstyrd planering för trafiken för Backaplansområdet som helhet. Den trafikanalys som gjorts för programmet som helhet tyder på att 6-8 000 fordon kommer att använda Leråkersmotet och mellan 30-33 000 fordon kommer använda Kvillemotet, vilket av trafikkontoret bedömts som ett rimligt och hanterbart scenario. Kontoret rekommenderar ett möte med trafikkontoret angående bakgrundsmaterialet till trafikanalyserna.

Fler trafikanalyser som tar höjd för exploateringen görs bland annat i ÅVS Lundbyleden som Trafikverket driver i samverkan med bl a Göteborgs Stad och i genomförandestudien för Hjalmar Brantingsstråket i trafikkontorets regi.

25. Vattenfall Elnät AB

Ingen erinran.

26. Västtrafik

Västtrafik tycker att det är ett välformulerat program med mycket goda ambitioner. De lyfter vikten av säkra gång- och cykelvägar till omkringliggande områdens skolor, skolor i området samt idrotts- och kulturhallar.

Västtrafik frågar om utformning av bussgatan från Swedenborgsplatsen fram till Backavägen/Hjalmar Brantingsplatsen, önskar hållplats vid Aröds industriområde och vill medverka i fortsatt arbete med detaljutformning av Hjalmar Brantingsplatsen i detaljplaneskedet.

Kommentar:

Utformningen av Hjalmar Brantingsplatsen kommer att studeras närmare i detaljplan.

Sakägare

Sakägare i form av bolag, myndigheter, föreningar etc. har namngivits. Personnamn har inte skrivits ut, utan skrivs som ”fastighetsägare” för att möjliggöra att utlåtandet publiceras på kommunens hemsida. Uppgifter om personnamn som är kopplade till yttrandena finns på Stadsbyggnadskontoret.

27. Fastighetsägare på Backaplan genom: Skandia Fastigheter AB, Norra Backaplan Bostads AB, Fastighets AB Balder samt Platzer

Är positiva till programmets innehåll och ett proaktivt arbete och handlingskraft för att minska bilens betydelse. Fastighetsägarna (FÄ) ser också att olika lägen och hyresnivåer ger utrymme för olika aktörer på Backaplan och lyfter vikten av att värna befintliga verksamheter och attrahera nya under hela utbyggnadstiden. FÄ ser möjlighet till större bredd av verksamheter och boendeformer ovanpå handelskvarteren än vad programmet anger och uppmanar till att arbeta för höga kvalitetsambitioner med god exploateringsgrad med detaljsynpunkter om vad detta kan innebära.

FÄ stödjer en minskad gatusektion avseende Backavägen m.fl. gator och vill vara med i samarbete om utveckling av Hjalmar Brantingsplatsen som en viktig nod för hela områdets utveckling.

FÄ tycker att det är för få parkeringsplatser för bil för handeln och för många cykelplatser och att även allmän plats kan behöva nyttjas för cykelparkering. Man vill kunna koppla samman kvarter under mark för nyttjande av källarplan för parkering.

FÄ önskar att även verksamhet skall tillåtas i bottenvåningarna längs huvudgator, att man i detaljplaneskedet funderar över logistik för transport till handelskvarteren och överväger möjligheten för alla butiker i handelskvarteret att ha entréer mot gatan, vilket FÄ ser som omöjligt.

Parker och grönområden önskar man skall dimensioneras i samma utsträckning som övriga Älvstaden gällande storlek och samnyttjande. FÄ betonar vikten av gröna – och gång/cykelkopplingar till övriga delar och centrala Göteborg.

FÄ efterfrågar avgränsning av DP 3, en utbyggnadsordning och att inom respektive detaljplan ha möjlighet att själva bestämma hur man genomför utbyggnaden.

Kommentar:

Programmet följer riktlinjer för mobilitet och parkering, beslutade i byggnadsnämnden (BN). Kommande detaljplanering ger möjlighet att studera sammankoppling av kvarter under mark för parkeringsändamål.

Exploateringen som skissas i programmet är preliminär. Programmets kvalitetskrav, som är resultat av en sammanvägning av stadens styrande dokument, skall följas.

28. Fastighetsägare Fastighets AB Balder

Har lämnat ett yttrande identiskt med det gemensamma yttrandet från Fastighetsägare på Backaplan, se ovan.

29. Fastighetsägare Skandia fastigheter AB

Uttrycker sig positivt om programmets innehåll. Skandia fastigheter AB har lämnat eget yttrande, där man framför att det är för lågt parkeringstal (för handel, till viss del även kontor) och att man vill ha gatumarken mellan handelskvarteren som kvartersmark och

enskilt huvudmannaskap. Swedenborgsgatan önskar Skandia måste vara möjlig att använda för inlastning av varor och hantera avfall – frontmatade butiker.

Kommentar:

Gatumarken mellan handelskvarteren ska vara allmän plats och därmed tillgänglig för alla. Längs Swedenborgsstråket, som är ett av områdets tre viktiga stråk, planeras också för ett kulturhus med tillhörande park. Stråket kommer att reserveras främst för gående och cyklister, vilket inte hindrar att inlastning kan ske med tidsstyrning.

30. Fastighetsägare Byggbolaget Curt Lundahl och Co

Bolaget äger Tingstadsvassen 1:2, där programmet illustrera en förlängning av Deltavägen över Hjalmar Brantingsgatan i förbindelse med Herkulesgatan. Anser i nuläget att förslaget inte kan accepteras. Bolaget är beredda att ha fortsatt dialog med SBK om förslag.

Kommentar:

I kommande detaljplan diskuteras vilka möjligheter som finns för utveckling av fastigheten i samverkan med staden.

31. Fastighetsägare KB Kantarellen, Tiderman och Co

Äger Kvillebäcken 15:4, Kvillebäcken 15:7 och Kvillebäcken 738:416. Anger att man önskar ytterligare underlag innan slutligt ställningstagande. Berörs av förslag om tre bebyggda kvarter samt en fjärdedel som stadspark. Vill ha bevarande av befintlig bebyggelse i detaljplan inom överskådlig tid med handel, kontor och centrumverksamhet samt på sikt kunna omvandla området till nybyggnad av bostäder och butiker och då först anlägga gator inom kvarteret.

Kommentar:

Planläggning av fastigheter sker endast på fastighetsägarens uppmaning. Programmet illustrerar en möjlig utveckling av området.

32. Fastighetsägare

Boende längs Tuvevägen och upplever olägenhet av skakningar/vibrationer, buller och luftföroreningar från vägen.

Anger att ”Vid den senaste utredningen år 2017 konstaterades att hastigheten på gatan skulle sänkas till högst 40 km. När då?”

Kommentar:

Frågan skickas vidare till Trafikkontoret för beaktande.

Övriga

33. Fastighetsägare Centrala Hisingen

Anser att programmet i stort är bra och att programmet speglar en stark ambition att skapa ett nytt centrum för Göteborg. Föreningen framför synpunkter och önskemål om mer konkreta planer för fysisk och innehållsmässig koppling till närliggande områden som Kvillestan, Rambergsstaden, Långängen och Wieselgrensplatsen. Finns möjligheter att samnyttja och utveckla nya platser i den redan bebyggda staden – utjämna skillnader mellan gamla och nya områden, ge avlastning för nya området ?

Namnberedningen bör kopplas in i arbetet för benämning av gator och platsbildningar.

Föreningen tycker det är viktigt med tillräckliga resurser för kommande skötsel och drift av grönytor/allmän plats, så att de upplevs som välskötta och med en välordnad och tydlig logistik, organisation av byggplatser och information med hänsyn till de boende i närområdet under byggtiden.

Kommentar:

Den nya strukturen enligt programmet är utformad för att möjliggöra kopplingar till övriga delar av Hisingen, Frihamnen och Ringön, men omfattar inte arbete med hur dessa i detalj skall utformas.

Genomförandefrågor studeras i detaljplanering.

34. Boende på Virvelvindsgatan

Hoppas nya Backaplan kommer igång snart. Önskar höga hus, nära kollektivtrafik, så att det blir puls i området. Sveriges första kvarter med 10 st 30 våningshus vore spännande. Kan man bygga i 2 skift så att det går dubbelt så fort?

35. Boende på Bymolnsgatan

Ställer en fråga om var man skall göra vardags- alternativt större inköp av mat m.m som ett boende på Hisingen kräver.

Kommentar:

Backaplan kommer att bli en stor och betydande handelsplats, där ytor för handel mer än fördubblas jämfört med dagens förhållanden.

36. Boende på Rubingatan

Anser att tät blandstad är bra, men saknar höghus på 30-våningar. Några eller ett höghus på 30-våningar vore bra. Tänk på bostadsbristen när ni planerar. Göteborg kommer i all framtid fortsätta växa sig större. Anser också att man bör bygga in spårvagnshållplatsen under tak i något hus.

Kommentar:

Frågor om bebyggelsens utformning och täthet kommer att studeras närmare i kommande detaljplaner.

37. Naturskyddsföreningen Göteborg

Anser att det är ett intressant program med många positiva inslag. Föreningen ser fram emot naturvärdesinventeringen och önskar att vilda kantzoner ordnas längs Kvillebäcken, även norrut utanför området. Man vill ha 6 timmars solljus på gårdar och något lägre höjd på byggnader och en uttalad träbyggnadsstrategi för minskad koldioxidbelastning i byggskedet samt grönytefaktorkrav vid bebyggelse.

Föreningen önskar ett mer utvecklat resonemang kring hur de övriga utpekade gröna kopplingar till omgivningen ska se ut, särskilt till Arödsberget. förlänga från Brunnsbo upp till Selma Lagerlöfstorg.

Kommentar:

Resultatet av naturvärdesinventeringen kommer att arbetas in i programmet inför godkännande.

Tillgång på solljus och byggnadshöjder är en fråga för efterföljande detaljplanearbete och kommer att följa de riktlinjer som anges i gällande lagstiftning och Boverkets rekommendationer.

Ändringar

Stadsbyggnadskontoret bedömer att det med följande ändringar är lämpligt att programmet ligger till grund för kommande detaljplaner inom Backaplan.

Utöver mindre justeringar föreslås följande:

- Programkarta och textinnehåll förändras i enlighet med resultatet i den ekonomiska förstudien:
 - Backavägen ligger kvar i befintligt läge
 - Bredden på huvudgator och Deltavägen minskas
 - Hjalmar Brantingsplatsen förskjuts något österut
 - Gatu- och kvartersstruktur justeras så att flytt av befintliga ledningar behövs i så liten omfattning som möjligt
 - Smalare kvarter längs Lundbyleden med huvudsak verksamheter och kontor
 - Bredare kvarter öster och Backavägen med större gårdar och fler bostäder.
 - Buss- och pendelcykelstråk förläggs till Swedenborgsgatan och i Deltavägens förlängning söderut mot Hjalmar Brantingsgatan.
 - Bussgata över Kvillebäcken försvinner, vilket gör att ytan i stadsdelsparken vid Kvilleplatsen ökar.
 - Kompletterande utredning om markmiljö och kostnadsberäkning av saneringsbehov
 - Totala antalet möjliga bostäder ökar med ca 450 bostäder.
- Gymnasieskolan utgår
- Två befintliga fornlämningar, en vägvisarsten och en gränssten, markeras.
- Illustrationskartan ändras avseende placering av förskola vid Kvilleleden.

Gunnel Jonsson
Planchef

Karin Slättberg
Projektledare

Kommunala nämnder och bolag m.fl.

Fastighetsnämnden
Fastighetskontorets tillgänglighetsavdeln.
Förskolenämnden
Grundskolenämnden
Göteborg Energi AB (Fjärrvärme)
Göteborg Energi Gasnät AB
Göteborg Energi GothNet AB
Göteborg Energi Nät AB
Göteborgs Hamn AB
Göteborgs Stads Parkerings AB
Idrotts- och föreningsnämnden
Kretslopp och vattennämnden
Kulturnämnden
Lokalnämnden
Lokalsekretariatet
Miljö- och klimatnämnden
Namnberedningen och GDA adresser
Park- och naturnämnden
Räddningstjänsten Storgöteborg
Social resursnämnd
Stadsdelsnämnden i Lundby
Stadsdelsnämnden i Norra Hisingen
Stadsdelsnämnden i Västra Hisingen
Stadsledningskontoret
Trafiknämnden

Statliga och regionala myndigheter m.fl.

Business Region Göteborg AB
Göteborgsregionen (GR)
Jernhusen AB, Region Väst
Lantmäterimyndigheten i Göteborg
Luftfartsverket
Polismyndigheten
Länsstyrelsen
PostNord Produktion VO Göteborg
Försvarmakten
Skanova Nätplanering
Svenska Kraftnät
Trafikverket, Region Väst
Vattenfall Eldistribution AB
Västfastigheter, Distrikt Göteborg
Västtrafik Göteborgsområdet AB

Sakägare

Utsänt enligt fastighetsförteckning

Bostadsrättsinnehavare, hyresgäster, boende

Hyresgästföreningen Region V Sverige

Övriga

Lundby församling

Funktionsrätt Göteborg

Naturskyddsföreningen i Göteborg

Svensk Handel

Swedegas

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Nirmala Blom-Adapa
Arkitekt
010 224 4789
nirmala.blom-adapa@
lansstyrelsen.se

Samrådsyttrande
2018-10-16

Diarienummer
402-32187-2018

Sida
1(10)

Göteborg stad
Stadsbyggnadskontoret
sbk@sbk.goteborg.se
Ert diarienummer 0698/16

Förslag till program för Backplan inom stadsdelarna Backa, Kvillebäcken, Tuve, Lundby, Tingstadsvassen och Lundbyvassen i Göteborg stad, Västra Götalands län

Handlingar daterade juni 2018 för samråd enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900) i dess ordalydelse före 1 januari 2015.

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Länsstyrelsen välkomnar programförslaget som innebär att ett centralt beläget område får en behövlig förändring och det strategiska läget i staden blir bättre utnyttjat. Det tänkbara innehållet som föreslås i programmet kan initiera positiv utveckling som kan bidra till omvandling som Staden önskar. Stadens vision att utvecklingen successivt ska leda till att hela Göteborg över Älven är god. Till stöd för förslaget finns ett gediget planeringsunderlag som på ett bra sätt presenterar förutsättningar inom området: *Backplan*. Länsstyrelsen anser att programmet i stora drag kan utgöra ett gott underlag till kommande detaljplanering.

Utgångspunkten som anges är att den föreslagna markanvändningen möjliggör en mångsidig hållbar stadsbebyggelse där boendemiljö skapas i samspel med handel och verksamheter. Det är mycket positivt med inslag av mycket önskvärd grönska i form av parker i olika storlekar och bostadskvarteren med gröna innegårdar. Detta kan skapa en trivsamt miljö samtidigt som det minskar hårdgjorda ytor vilket anser vi är ett steg i rätt riktning mot klimatanpassning.

Länsstyrelsen vill lyfta fram aspekter som programmet inte fullt ut har klarlagt i sin redovisning av områdets förutsättningar inför fortsatt planering. Dessa är viktiga förutsättningar som vid upprättande av detaljplaner ska beaktas i enlighet med länsstyrelsens prövningsgrunder i 11 kap 10§ i plan och bygglagen (PBL 2010:900)

- Bohusbanan är en järnväg av riksintresse men också en viktig farligt gods led. (Se Trafikverkets yttrande TRV 2018/ 95594) Notera också att Minelundsvägen och den kommande Kvilleleden är

utpekade sekundära leder där farligt gods fraktas och kan beröras av planerade bebyggelsen.

- Luftsituationen kan behöva klarläggas inte bara vid områden längs med Lundbyleden utan även de östliga delarna av planområdet.
- Miljökvalitetsnormer (MKN) för luft och vatten ska inte överskridas.
- Störningar från trafikbuller och vibrationer behöver klarläggas vid varje delområde för att säkerställa eventuella åtgärder.
- Både risker och bullerstörningar från verksamheter som kommer att samexistera med skola eller bostäder ska klarläggas för att säkerställa behövliga åtgärder.
- Riskbedömningar behövs baserad på utredningar som klarlägger omfattning av föroreningar.
- Vid upphävande av strandskydd med skälet att området är redan ianspråktaget behöver det säkerställas att strandskyddet ligger kvar på allmän plats för park och natur.
- Åtgärder för att hantera översvänningsrisk vid varje detaljplan för att möjliggöra genomförandet av planen.
- Konsekvenserna av etappvis utbyggnad av områden. Varje etapp ska vara genomförbar individuellt.
- De geotekniska förutsättningarna ska vara klarlagda vid detaljplanering av varje enskilt delområde, särskilt med tanke på att uppfyllnad av marken sker för hantering av skyfallsåtgärder.
- Det finns detaljplaner i olika faser som angränsar till/ ingår i programområdet. T.ex. Gator vid Backaplan (antagen tidigare i år), Handel mm Backavägen (granskning klar). På ett eller annat sätt kommer dessa att påverka/ påverkas av planering enligt förslaget. Påverkan och konsekvenser ska studeras noga inför kommande detaljplanering, särskild vid etappindelning.

Se detaljerade synpunkter nedan under rubrik: ”Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning”

I syfte att all markanvändning inriktar sig på att uppnå en god bebyggd miljö lämnar Länsstyrelsen följande råd:

- Identifiera vilka biotopskyddade alléer som finns samt utreda hur planerna kan genomföras med så små ingrepp i alléerna som möjligt.
- Tillräckliga ytor behöver finnas tillgängliga för fördröjning och rening av dagvatten i enlighet med dagvattenutredningens typlösningar.
- Slutsatser från den naturvårdsinventeringen för Kvillebäcken från sommaren 2018 måste tas hänsyn till vid planering av ekologisk funktionell strandzon. Viktigt att Staden åstadkommer en lösning som båda skyddar Knölnate samt fungerar som ekologisk funktionell strandzon. Likaså ansvar för drift och underhåll av dessa behöver hanteras.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Enligt 11 kap. 10 § plan och bygglagen ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Miljö kvalitetsnormer (MKN) (MB 5 kap, luft och vatten)

Luft

Länsstyrelsen anser att en slutlig bedömning av utredningsbehovet avseende luftkvalitet kan göras först när trafiklösningar och planering av utbyggnadstakt för respektive delområde har studerats klart.

I programförslaget anges att vid fortsatt planering behövs luftutredning endast vid området i anslutning till korsningspunkten: Hjalmar Brantingsgatan/Lundbyleden. I vårt granskningsyttrande för detaljplanen: ”Handel mm vid Backavägen” var vi tveksamma till att miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid klaras i de delar som ligger ut mot Lundbyleden. Planbeskrivningen anger att det är viktigast att utreda längs Lundbyleden. Dock bedömer vi utifrån Göteborg stads webb-karta med lufthalter för 2012–2015 att det beroende på planering och graden av förtätning kan det finnas behov att utreda även planområdets ytterkanter. Under år med sämre spridningsförutsättningar, kan det finnas risk för överskridande av normen för kvävedioxid längs delar av t.ex. Lillhagsvägen (blivande Kvilleleden), Hjalmar Brantingsgatan, Minelundsvägen, Tuvevägen och Gustav Daléngsgatan.

I planområdets inre delar bedömer Länsstyrelsen att miljö kvalitetsnormerna klaras i dagsläget. Dock beskrivs i programförslaget att Deltavägen och Backavägen kommer att bli viktiga för biltrafiken inom området. Beroende på trafikmängd samt utformning av gaturummen skulle det kunna vara befogat med luftutredningar även längs dessa gator.

MKN-vatten

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget att etablera en ekologisk funktionell strandzon på 10 meter på ömse sidor Kvillebäcken och på föreslagen stadsdelspark längs bäcken. Kommande detaljplaner behöver hantera frågor om strandzonens uppbyggnad och funktion samt respektive planområdes förutsättningar och möjligheter för att nå så långt som möjligt uppfyllandet av miljö kvalitetsnormerna för vatten. Detaljplaner behöver förses med lämpliga planbestämmelser som säkrar kantzonsens syfte.

För att ge ytterligare stöd i kommande detaljplanering kan frågan om kantzonsens principiella utformning och vilka funktioner som eftersträvas utvecklas. Som exempel kan nämnas ett liknande underlag ”PM Ekologiskt fungerande brynzoner längs Mölndalsåns stränder”, delen ”Ekologiskt funktionella brynzoner”.

Strandskydd (MB 7kap)

När nya detaljplaner tas fram inträder strandskyddet till 100 meter på vardera sida om Kvillebäcken. Strandskyddet ska ligga kvar på allmän plats för park och natur. Kommunen har angett att man avser upphäva strandskyddet igen med hänvisning till att området redan är ianspråktaget. I områden som i dagsläget består av natur eller park, oavsett om det är planlagt som detta eller ej, är dock inte detta särskilda skäl tillämpligt eftersom allmänheten har tillgång till områdena. Kommunen behöver därför i sina detaljplaner låta strandskyddet ligga kvar på allmänplats för park och natur. Samma sak gäller även på parkeringar och liknande ytor.

Hälsa och säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion (buller, strålning, risk för olyckor, översvämning, erosion)

Trafikbuller

Länsstyrelsen anser att det är mindre lämpligt att bostäder planeras i direkt anslutning till Lundbyleden där det förekommer höga bullernivåer. Även vid Backavägen, Deltavägen, Hjalmar Brantingsgatan, Kvilleleden, Minelundsvägen och Gustaf Daléngsgatan bedöms höga ljudnivåer förekomma vid fasaderna mot gatorna. Det är fördelaktigt att bostäder planeras med skyddade innergårdar. Dock finns det risk för att lågfrekvent buller över Folkhälsomyndighetens riktvärden (se FoHMFS 2014:13) kan förekomma i bostäderna i det fall den ekvivalenta ljudnivån överskrider 70 dBA. Risken för lågfrekvent buller inomhus ska studeras i kommande detaljplanering.

Förutom biltrafik behöver spårväg längs Backavägen och Hjalmar Brantingsgatan samt järnvägstrafik på Hamnbanan beaktas i bullerberäkningar för kommande detaljplaner.

Störande verksamheter

I rapporten: ”Störande verksamheter Backaplan” som programmet har som underlag används generella avstånd till olika verksamheter. T.ex. anges 25 meter som skyddsavstånd till bensinstation för bostäder och känslig verksamhet med hänvisning till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap:s (MSB) handbok ”Hantering av brandfarliga gaser och vätskor på bensinstationer”.

MSB:s handbok är en vägledning till hur föreskrifterna om hantering av brandfarliga gaser och vätskor kan tillämpas. De skyddsavstånd som anges i handboken gäller inte per automatik när risker ska hanteras enligt plan- och bygglagen (PBL). Länsstyrelsen anser normalt att det är lämpligt att eftersträva ett skyddsavstånd på 50 meter mellan lossningsplats och byggrätt.

Det hänvisas också till avstånd i Sprängämnesinspektionens föreskrifter om hantering av brandfarliga vätskor (SÄIFS 2000:2). I kommentarerna till

föreskrifterna anges att de avstånd som ges i tabellerna kan utnyttjas som riktvärden. En riskutredning bör ligga till grund och avstånden bör alltid avspegla de risker som föreligger på den enskilda anläggningen. Detta innebär att avstånden kan bli längre, lika långa eller kortare än de i tabellerna.

Länsstyrelsen vill därför framföra att för att bebyggelsen ska kunna bedömas som lämplig enligt PBL kan det således eventuellt krävas andra avstånd och åtgärder än ovan angivna generella avstånd. Länsstyrelsen anser att en fördjupad studie av de verksamheter som kommer ligga inom eller i nära anslutning till planområdet bör göras i detaljplaneskedet.

I kommande detaljplanering för bostäder och/ eller skolor, är det viktigt att redovisa vilka bullernivåer de verksamheter som kommer att samexistera kan ge upphov till. Det är också viktigt att lågfrekvent buller studeras i förekommande fall.

Luktstörningar

I utredningen avseende störande verksamheter framgår att det sannolikt förekommer luktande luftutsläpp från flertalet av de befintliga verksamheterna i området där det planeras blandstadsbebyggelse. Framförallt från verksamheter med lösningsmedelshantering men även från restauranger. Verksamheter med transporter (arbetsmaskiner och vägtransporter) kan generera både damning och avgasutsläpp. Utsläpp av bl.a. lösningsmedel samt utsläpp från transporter behöver kartläggas mer noggrant för de verksamheter som eventuellt ska finnas kvar och samexistera med bostäder och/ eller skolor.

Förorenade områden

Inom programområdet är föroreningssituationen omfattande. Av markmiljöutredningen framgår att kompletterande markprovtagning och riskbedömning kommer att krävas och att en fördjupad markmiljöutredning tas fram, parallellt med programmet, för att bedöma hur stora volymer som behöver schaktas ur/ersättas/överbyggas med rena massor för att nå godtagbar markmiljö. Länsstyrelsen anser att föroreningssituationen och riskerna för människors hälsa behöver klarläggas inför kommande detaljplaner.

Det framgår av programbeskrivningen att för föreslagna hårdgjorda ytor på allmän plats kan en meter fyllnad med rena massor ovan färdig mark, antas som att markmiljöåtgärderna når en godtagbar nivå. Länsstyrelsen anser att ett sådant antagande behöver ha stöd i en riskbedömning.

I kommande detaljplaner inom programområdet ska det tydligt framgå hur föroreningssituationen bedömts och utretts, vilka risker som föreligger och hur dessa har bedömts. Eventuellt behov av ytterligare undersökningar och utredningar samt vilka saneringsåtgärder som är nödvändiga för den planerade markanvändningen behöver också klarläggas. Kompletterande undersökningar, utredningar och riskbedömningar behöver utföras i samråd

med miljöförvaltningen. Planbestämmelser kommer att behövas för att säkerställa genomförandet av nödvändiga saneringsåtgärder i de enskilda detaljplanerna.

Farligt gods

Programområdet berörs av Lundbyleden och järnvägarna Hamnbanan och Bohusbanan som alla tre är utpekade primära transportleder för farligt gods. Länsstyrelsen uppmärksammar att Minelundsvägen och kommande Kvilleleden är sekundära leder för farligt gods. Detta behöver den fortsatta planeringen förhålla sig till och det innebär att om bebyggelse planeras inom 150 meter från dessa vägar och järnvägar ska riskfrågan hanteras. Detaljplanering i enlighet med programförslaget kan komma att beröras av flera av dessa riskkällor samtidigt.

Länsstyrelsen vill informera om att det finns en ny lokal trafikföreskrift (14TFS 2018:12) (1st dnr 258-1460-2016) för transport av farligt gods i Göteborgs stad. I den nya föreskriften finns det inte längre några restriktioner i vilka klasser av farligt gods som får transporteras på de sekundära lederna. Detta behöver beaktas vid kommande planering/exploatering i anslutning till dessa leder.

Länsstyrelsen förordar generellt ett bebyggelsefritt avstånd om 30 meter till farligt godsled. Enligt programförslaget planeras det för en förskola i nordöstra delen av området, i kvarteret närmast Kvilleleden och Bohusbanan. Förskola räknas som känslig bebyggelse och bör, liksom annan känslig bebyggelse, inte placeras i direkt anslutning till någon av farligt godslederna. Länsstyrelsen ställer sig mycket tveksam till denna placering med hänsyn till risker med transport av farligt gods. Likaså är Länsstyrelsen tveksam till bebyggelsen som föreslås så nära och runt korsningspunkten Hjalmar Brantingsgatan/Lundbyleden.

Översvämningsrisk

Området: Backaplan berörs av betydande översvämningsrisker både från hav och Kvillebäcken samt från skyfall. Översvämningsrisk ska enligt programmet hanteras genom höjdsättning av marken och marknivåerna kommer att följa stadens planeringsnivåer. Länsstyrelsen ställer sig positiv till detta angreppssätt. Dock måste Staden i de kommande detaljplaner säkerställa på ett lämpligt sett de åtgärder som ska hantera översvämningsrisker.

I PM:et *Klimatanpassning Backaplan* framgår att åtgärder för att avlasta Backaplan från skyfall har utretts men att det är osäkert om och när åtgärder kan komma att tillämpas. Respektive plan måste således säkra upp de åtgärder som behövs för planens genomförande. I PM:et anges att i det fortsatta programarbetet bör det diskuteras hur stora ytor/volym som skulle kunna tillskapas inom detaljplanerna. Saknas möjlighet att frigöra erforderliga ytor bör frågan lyftas om utvecklingen av Backaplan kan

delfinansiera fördröjning i de tillgängliga ytor som redan pekats ut i strukturplanen. I februari kom Boverket med sin tillsynsvägledning för översvämning. Av denna framgår att *om framtida skyddsåtgärder utanför planområdet krävs för att en bebyggelse ska anses lämplig måste det ställas mycket höga krav på kommunen att visa att skydden kommer att uppföras. Det krävs således att kommunen utreder och kan visa att skydden är genomförbara ur tekniskt, ekonomiskt och juridiskt perspektiv.* Om kommande detaljplaner är beroende av åtgärder utanför planområdet behöver därför ovanstående beaktas.

Etappvis utbyggnad har enligt PM Klimatanpassning Backaplan varit en förutsättning vid höjdsättning av området. Det finns modellering av området vid full utbyggnad samt vid etappvis utbyggnad, där det förutsätts att tidigare etapper är utbyggda. Länsstyrelsen vill poängtera att de enskilda etapperna/detaljplanerna måste kunna bedömas lämpliga för sig och inte vara beroende av kommande etapper

Geotekniska förutsättningar

Markens lämplighet ur geotekniska synvinkel måste klarläggas vid alla kommande detaljplaner. Länsstyrelsen inväntar synpunkter från Statens geotekniska institut (SGI) om programförslaget. Länsstyrelsen kommer att utfärda en komplettering till detta yttrande snarast möjligt dock senast 25 oktober 2018 med synpunkter om geoteknik.

Råd enligt PBL och MB

Naturmiljö

Artskyddsförordningen

En inventeringsrapporten har kompletterats till programsamråds handlingar (Park och naturförvaltningen, rapport 2018:01) Inventeringen visar på en större förekomst av knölnate i Kvillebäcken än vad man påträffat i tidigare undersökningar. Planprogrammet behöver därför uppdateras och anpassas så att hela Kvillebäcken inom planprogrammet betraktas som levnadsmiljö för knölnaten.

Ett exempel där planprogrammets intentioner inte överensstämmer med de nya inventeringsresultaten är att i inventeringen föreslås att röjning av konkurrerande vegetation bör göras återkommande och att knölnaten trivs där bland annat ljusinsläppet är stort. Åtgärder som förbättrar förutsättningarna för Knölnate kan i vissa fall påverka utformningen och funktionen med den ekologiska kantzonen som planprogrammet föreslår. I det fortsatta planarbetet bör det därför förtydligas hur hanteringen av Knölnaten kan ske parallellt med tillskapandet av den ekologiskt funktionella kantzonen. En vägledning behövs för hur vegetationen kring Kvillebäcken ska utformas och skötas med hänsyn till såväl knölnate som den ekologiska kantzonen. En skötselplan med förtydligande av ansvarsfördelning bör ingå i berörda detaljplaners genomförande beskrivning.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att även oavsiktliga ingrepp som kan skada knölnatens livsmiljöer kan aktivera artskyddsförordningen på grund av knölnatens begränsade utbredning i landet.

Biotopskyddade alléer

I det granskade materialet finns det inget beskrivet om hur man ska ta hänsyn till alléer i området. Staden behöver därför identifiera vilka biotopskyddade alléer som finns samt utreda hur planerna kan genomföras med så små ingrepp i alléerna som möjligt. Eventuella åtgärder som kräver att en biotopskyddsdispens prövas ska inkomma som en ansökan till Länsstyrelsen efter detaljplanens samråd men i god tid innan granskningen.

Vatten

Dagvatten

Enligt dagvattenutredningen pågår en diskussion inom Göteborgs Stad om gällande målvärden avseende dagvattenrening för Kvillebäcken. I det fortsatta planarbetet bör denna diskussion följas upp och vid behov behöver utbyggnadsförslaget anpassas därefter. Kommande detaljplaner behöver se till att tillräckliga ytor finns tillgängliga för fördröjning och rening av dagvatten i enlighet med dagvattenutredningens typlösningar.

Övrigt

I programmet nämns att det finns en grundvattenförekomst i området vilket Länsstyrelsen inte har kunnat hitta belägg för.

Ett dikningsföretag nämns i programmet. Länsstyrelsen anser att vid fortsatt planarbete bör ett samråd ske med dikningsföretaget för Kvillebäcken i syfte att inhämta synpunkter och information.

Trafik

Det är positivt att lokalgatorna inom området planeras att utforma som lågfartsgator och att trafiken i första hand styrs till omgivande vägar. Det är också fördelaktigt att det planeras för ett antal parker inom området, som inte ligger intill de vägar som är prioriterade för bil eller kollektivtrafik.

Trafikverket har i sitt yttrande angivit att de kommer att inleda arbetet med planerad trafikomläggning bl.a. vid Lundbyleden, Brantingsmotet och Ringömotet. Utbyggnad av Backaplan enligt förslaget kommer att gynnas av dessa trafikåtgärder. Därför är det viktigt att vid fortsatt planering anpassa genomförandet av utbyggnadstakten i fas med trafikomläggningsarbete.

Om ambitionerna med Stadens målbild för trafikstrukturen ska uppnås behöver Staden arbeta utifrån trafikstrategin för t.ex. cykelvägar metrobusstationer osv, i enlighet med det pågående gemensamma arbetet

med VGR och grannkommuner: Mölndal och Partille -Koll2035. Vidare vill Länsstyrelsen lyfta fram vikten av att anpassa utbyggnadstakt för att få en effektiv trafikstruktur som inte påverkar Lundbyleden negativt.

Social hållbarhet och bebyggelsestruktur

I programmet för Backaplan har Staden genomfört en social- och barnkonsekvensanalys som på ett utmärkt sett presenterar åtgärder som behövs i området. Åtgärderna anses vara grundade på identifierade risker och utmaningar. Länsstyrelsen förutsätter att dessa får genomslag och kommer att ligga till grund vid utformning och genomförande av kommande detaljplaner. Länsstyrelsen vill särskilt uppmärksamma att trygga och lätt tillgängliga skolvägar för barn är viktiga då det planeras skolor som ska samexistera med bl.a. handel, verksamheter.

Koppling till miljömålen

Planprogrammet innehåller en redovisning av miljömålens relevans i förhållande till programförslaget dock vill Länsstyrelsen poängtera att miljö kvalitetsmålet levande sjöar och vattendrag har stor relevans i förhållande till programmet med anledning av att Kvillebäcken sträcker sig genom en stor del av programområdet.

Behovsbedömning

Länsstyrelsen förutsätter att Kommunen kommer att framställa vid respektive kommande detaljplaneförslag en bedömning om de innebär betydande påverkan på miljön. Utifrån de förutsättningar som presenteras i programmet och tillhörande behovsbedömning bedömer inte Länsstyrelsen att programmets genomförande kan antas innebära betydande påverkan på miljön så som avses i Miljöbalken 6 kap. 11 §. Ett genomförande enligt förslaget kan dock innebära viss miljöpåverkan med avseende på etappindelning, klimatanpassning och pågående trafikomläggningsarbete. Detta måste studeras och konsekvenserna måste beskrivas i samband med planarbetet. Väljer kommunen ändå att gå vidare med en miljöbedömningsprocess med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning ska samråd hållas med Länsstyrelsen om miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning och omfattning.

Detta yttrande har utvecklingsledare Christina Gustafsson beslutat och arkitekt Nirmala Blom-Adapa föredragit. I den slutliga handläggningen har sakkunniga inom miljöskydd, vattenvård, naturvård samt samhällsskydd och beredskap i Länsstyrelsens Tvärgrupp Göteborg medverkat.

Christina Gustafsson

Nirmala Blom-Adapa

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till:
sgi@swedgeo.se
trafikverket@trafikverket.se

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Nirmala Blom-Adapa
Arkitekt
010 224 4789
nirmala.blom-adapa@
lansstyrelsen.se

Komplettering till
Samrådsyttrande
2018-10-23

Diarienummer
402-32187-2018

Sida
1(2)

Göteborg stad
Stadsbyggnadskontoret
sbk@sbk.goteborg.se
Ert diarienummer 0698/16

Förslag till program för Backaplan inom stadsdelarna Backa, Kvillebäcken, Tuve, Lundby, Tingstadsvassen och Lundbyvassen i Göteborg stad, Västra Götalands län

Handlingar daterade juni 2018 för samråd enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900) i dess ordalydelse före 1 januari 2015.

Komplettering angående geoteknik

I samrådsyttrande (Dnr 402-32187-2018) daterat den 16 oktober 2018 har Länsstyrelsen begärt att få återkomma med en komplettering med synpunkter angående geoteknik.

Länsstyrelsen har haft möjlighet att samråda med Statens geotekniska institut (SGI) om programförslaget och har nu fått synpunkter som ska beaktas vid bedömning av markens lämplighet ur geotekniska synvinkel.

SGI:s yttrande dt 22 oktober 2018 Re: 5.2-1810-0591 bifogas i sin helhet.

Länsstyrelsen instämmer med SGI att geotekniska säkerhetsfrågor utgör viktiga förutsättningarna för planering i enlighet med programförslaget. Med syftet att säkerställa markens lämplighet i godtagbar utsträckning ska tydliga riktlinjer i form av t.ex. behövliga utredningar anges inför fortsatt planarbete.

Följande synpunkter har Länsstyrelsen noterat från SGI:s yttrande:

- Stabiliteten för både östra och västra sidan om Kvillebäcken utifrån både befintliga och den planerade förhållanden ska utredas inför detaljplanarbete.
- Bedömning behövs av erosionsförhållandena i Kvillebäcken både för befintliga och planerade förhållanden.
- Förutsättningar för markens stabilitet behöver klarläggas för att genomföra den föreslagna 10 meters ekologiska funktionella kantzonen på båda sidorna av Kvillebäcken. Det är grundläggande behov för att genomföra de planerade höjdförändringar.

- Hur de föreslagna höjdförändringarna för hantering av översvämningsrisker kommer att påverka stabiliteten ska klarläggas.
- Ett realistiskt underlag behöver tas fram för bedömning av en korrekt kostnadsbild för förstärkningsåtgärder och åtgärder för att hantera sättningar.

Se bifogade bilaga: Yttrande från SGI för detaljerade beskrivning av synpunkterna.

Detta yttrande har utvecklingsledare Christina Gustafsson beslutat och arkitekt Nirmala Blom-Adapa föredragit.

Christina Gustafsson

Nirmala Blom-Adapa

Bilaga för kännedom:

Yttrande till Länsstyrelsen från SGI, daterat 22 oktober 2018.

Kopia till:

sgi@swedgeo.se

trafikverket@trafikverket.se

Datum
2018-10-22

Diarie nr
5.2-1810-0591

Ert datum
2018-09-28

Er beteckning
402-32187-2018

Vår referens
Åsa Jönsson

Länsstyrelsen Västra Götalands län
vastragotaland@lansstyrelsen.se

Förslag till program för Backaplan inom stadsdelarna Backa, Kvillebäcken, Tuve, Lundby, Tingstadsvassen och Lundbyvassen i Göteborgs stad

Yttrande över samrådshandling daterad juni 2018

Statens geotekniska institut (SGI) har från Länsstyrelsen i Västra Götalands län erhållit rubricerad översiktsplan med begäran om yttrande. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår således inte.

Syftet med programmet är att möjliggöra blandstad inom befintligt handels- och verksamhetsområde; att ta fram övergripande förutsättningar, värden och strategier för omvandlingen av Backaplan till en attraktiv blandstad.

Underlag:

- 1 Program för Backaplan. Samrådshandling juni 2018
- 2 Backaplan - Geoteknik och markmiljö. Ramböll 2018-03-29
- 3 Klimatanpassning Backaplan. Strategi för högvatten och skyfall. 2018-03-29
- 4 Dagvattenutredning. 2018-04-10
- 5 PM. MKN vattenkvalitet för Kvillebäcken. Koncept 2018-08-22
- 6 Backaplan: Fördjupade studier. Sammanfattning 2017-10-19
- 7 Hjalmar Branting stråket. Planeringsförutsättningar 2017-11-24

SGI:s synpunkter

Planprogrammet beskriver de geotekniska förutsättningarna i området som bestående av fyllnadsmassor ovan lera med endast lera väster om Kvillebäcken. Enligt planprogrammet så ska översvämningsrisken i området hanteras genom höjdsättning av marken med fall ned mot Kvillebäcken. I programförslaget föreslås vidare en ekologisk funktionell kantzon på 10 m på båda sidor om bäcken. Eftersom vattendraget idag till delar utgörs av ett kanaliserat vattendrag kommer området i strandlinjen att behöva bearbetas för att uppnå detta.

En geoteknik- och markmiljöutredning har genomförts av Ramböll [2], men enbart för delen öster om Kvillebäcken. Här återfinns de förorenade fyllnadsmassorna och utredningen avhandlar huvudsakligen markföroreningar och sättningsproblematiken i området. Vad gäller stabilitetssituationen nämns att

Statens geotekniska institut

581 93 LINKÖPING
Besöksadress: Olaus Magnus väg 35

Tel: +46 13-20 18 00
Fax: +46 13-20 19 14
E-post: sgi@swedgeo.se

Bankgiro: 5211-0053
Org.nr: 20 21 00-0712

Sweco tidigare har utfört en översiktlig stabilitetsutredning för området. I den ska stabiliteten ha konstaterats vara otillfredsställande för befintliga förhållanden i den södra delen av Kvillebäcken och tillfredsställande i den norra. Swecos stabilitetsutredning medföljer ej samrådshandlingen. I Rambölls handling [2] konstateras att en ny höjdsättning kan påverka stabilitetssituationen, men någon ytterligare stabilitetsanalys görs inte. Man rekommenderar emellertid att stabiliteten utmed Kvillebäcken säkerställs innan några höjdförändringar sker.

SGI anser att det i detta skedet hade det varit lämpligt att utreda i vilken utsträckning de geotekniska säkerhetsfrågorna är styrande för markanvändningen och vilken inverkan de har på kostnaderna.

Stabiliteten för både västra och östra sidan om Kvillebäcken ska utredas i samband med detaljpanelläggning och då medelst utredning på minst detaljerad nivå för befintliga såväl som planerade förhållanden. Det hade varit önskvärt att redan i detta planprogram redovisa hur höjdförändringarna (åtgärd mot översvämning) inverkar på stabilitetssituationen med ett par beräkningar. De förstärkningsåtgärder som nu har räknats fram för att hantera sättningar och kostnader för dessa [2] kan komma att ändras beroende på hur stabilitetssituationen ser ut. För en mer korrekt kostnadsbild skulle man ha utrett stabiliteten och eventuellt behov av förstärkningsåtgärder redan nu.

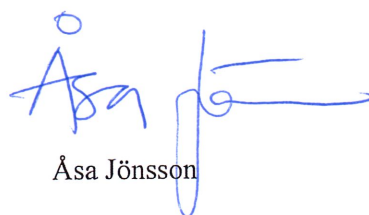
Det saknas helt en bedömning av erosionsförhållandena i Kvillebäcken för befintliga såväl som för planerade förhållanden. Likaså saknas en bedömning av hur omarbetningen av strandlinjezonerna från kanaltvärsektion till en mer naturlig tvärsektion i kombination med klimatförändringarna kommer att förändra erosionsförhållandena över tid. Planprogrammet bör kompletteras med dessa bedömningar.

Sammanfattningsvis ser SGI att de geotekniska säkerhetsfrågorna ägnas alldeles för lite uppmärksamhet i handlingarna, trots att de utgör en viktig förutsättning för områdets planläggning, säkerhet och kostnader. Planprogrammet är ett gyllene tillfälle att tidigt identifiera områden med försämrad säkerhet, som kräver ytterligare utredning i detaljplanarbetet samt att dra upp riktlinjer för eventuella restriktioner som det kan finnas behov av.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT
Planenheten

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Maria Kristensson'.

Maria Kristensson

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Åsa Jönsson'.

Åsa Jönsson